

1

29 вересня 1998 р., 23:40

Отже, ви все знаєте.

Кредюль Гран-Дюк відірвав ручку від аркуша і вдивився у велетенський віварій, що був навпроти. Кілька секунд він спостерігав за безпорадними рухами бабки-арлекіна, яку він нещодавно придбав за дві з половиною тисячі франків. Дуже рідкісний вид, одна з найбільших за розмірами бабок, точна копія її доісторичного пращура. Велика бабка пурхала від стінки до стінки, тоді як на дні роїлися десятки інших комах. Замкнені. Упіймані в пастку. Усі вони відчували близьку смерть.

Ручка знову опустилася на аркуш. Кредюль Гран-Дюк нервував, його рука тремтіла.

Я виклав у цьому зошиті всі знахідки, усі напрями пошуків, усі гіпотези. Вісімнадцять років розслідування. Усе тут, розміщене в якусь сотню сторінок. Якщо ви їх уважно прочитали, то наразі знаєте стільки ж, скільки знаю я. Можливо, ви будете більш проникливими? Можливо, ви зможете віднайти якусь деталь, якою я знехтував? Можливо, ви зумієте подужати цю загадку, якщо це взагалі реально?.. Можливо...

Чом би й ні?

Для мене ж усе скінчилося.

Кінчик ручки знову відірвався від зошита, затремтів у кількох міліметрах над аркушем. Погляд блакитних очей Кредюля Гран-Дюка знову натрапив на блискуче скло віварію, потім перескочив на полум'я в каміні, – де потріскували газети, документи, картонні теки, – перед тим як знову повернутися до зошита. Лишалось дописати ще трохи.

Я б збрехав, якщо сказав би, що ні про що не жалкую та нічим не можу собі докорити, проте я зробив усе можливе, що залежало від мене.

Дуже довго Кредюль Гран-Дюк дивився на ці кілька слів, перш ніж повільно згорнув блідо-зелений зошит.

«Я зробив усе можливе», – повторив він про себе, урешті задоволений фіналом своєї розповіді.

23:43

Він поставив ручку до канцелярського стаканчика, відірвав жовту наліпку для нотаток, щоб наклеїти її на обкладинку зошита. Тоді знову простягнув руку до стаканчика, узяв маркер і розмашисто написав на наліпці: для Лілі. Він відклав зошит на край столу та підвівся.

Погляд Гран-Дюка на мить затримався на робочому столі, на якому тьмяно виблискувала мідна табличка. Чоловік з іронічною посмішкою прочитав напис на ній: Кредюль Гран-Дюк, приватний детектив. Він знову криво посміхнувся. Уже давно всі називали його просто Гран-Дюк, може, навіть забули його дивне ім'я. Майже всі, окрім хіба що Емілі та Марка Вітралів. Проте це також було давненько, ще коли ті були малими. Цілу вічність тому.

Гран-Дюк вийшов на кухню. Він востаннє глянув на блискучу раковину з нержавіючої сталі, на восьмикутні білі кахлі на стінах, на зачинені шафки зі світлого дерева. На кухні панував ідеальний порядок. Усі можливі сліди людського існування було старанно стерто, ніби в найманій квартирі, з якої вже час зїжджати. Гран-Дюкові була притаманна ця ретельність у всьому, за будь-якої ситуації. Він знав напевне, що ця риса характеру буде з ним навічно. Це пояснювало багато чого. Усе, зрештою.

Він повернувся до кімнати, підійшов до каміна, відчувачи тепло його нутрощів. Нахилившись, жбурнув до нього дві коробки з архівними паперами. Розсип іскор, що злетіли догори, змусив його трохи позадкувати.

Безвихідь...

Він витратив сотні годин на те, щоби зрозуміти кожну деталь цієї справи... Усі ці знахідки, записи, пошуки наразі в прямому сенсі слова вилітали в трубу. Будь-які сліди цього розслідування зникнуть за якихось кілька годин.

Вісімнадцять років праці коту під хвіст.

Яка іронія долі...

Усе його життя, по суті, зводилося до цього аутодафе, єдиним свідком якого був він сам.

23:49

За одинадцять хвилин Лілі виповниться вісімнадцять років, принаймні офіційно. Ким вона була насправді? Він ніколи не міг сказати того напевне. Нічого не змінилося з першого дня розслідування – усе досі було неочевидним. П'ятдесят на п'ятдесят.

Ліз-Роз чи Емілі?

Він зазнав невдачі. Матильда де Карвіль, що спонсорувала його розслідування всі ці вісімнадцять років, витратила цілі статки дарма...

Гран-Дюк підійшов до столу й налив собі ще жовтого вина. П'ятнадцятирічної витримки, з особливого запасу Монік Женеве, – зрештою, то була єдина приємна згадка про цю справу. Він усміхнувся, підносячи бокал до губ. Він зовсім не походив на старого детектива-п'яничку, навпаки – вживання спиртного було для нього радше винятком. До алкоголю справа доходила лише за якоїсь важливої нагоди. Цього вечора такою нагодою були уродини Лілі. І до того ж останні хвилини його життя.

Одним ковтком детектив спорожнив бокал. Це було одне з тих рідкісних відчуттів, яких йому бракувало: неповторний смак цього жовтого вина, що розтікалося його тілом, обпикало приємною гіркотою, допомагало забути одержимість пошуками відповідей, яким він присвятив усе своє життя.

Детектив поставив бокал на стіл та мимоволі торкнувся блідо-зеленого зошита. Дуже кортіло розгорнути його знову, востаннє. Він глянув на жовту наліпку, для Лілі. Залишиться цей щоденник – сотня сторінок записів, які він старанно занотував протягом кількох останніх днів... Для Лілі, для Марка, для Матильди де Карвіль, для Ніколь Вітраль, для поліції, для адвокатів, для будь-кого, хто наважиться зазирнути в цю прірву...

Захопливе читиво, поза сумнівом. Справжнісінький шедевр, запаморочлива детективна історія... Усе було в цьому зошиті...

Усе, окрім завершення...

Він написав детективний роман, якому бракувало кількох останніх сторінок, трилер, що в ньому стерлися п'ять заключних рядків.